

IZHAJA VSAKI DAN

ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Pesmične številke se prodajajo po 3 avd., (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene
kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 stot.
milim. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj
40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta K 2-60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovans
pisma se ne sprejemajo in rokopa se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilniški račun št. 841-652.
Telefon štov. 1157

Ožja volitev v splošni
kuriji na Goriškem.

Zmaga agrarno-napredne liste.

GORICA 10. Izid ožje volitve v ostalih
14 občinah je sledeči:

Tolminski politični okraj:

	Agrarno-napredna lista	Klerikal. lista
Breginj	129 (85)	132 (88)
Grahovo	285 (138)	420 (275)
Idrsko	71 (31)	42 (76)
Kred	135 (105)	142 (88)
Livak	68 (42)	48 (28)
Trnovo (Kobarid)	28 (28)	36 (28)

Politični okraj goriške okolice:

	Agrarno-napredna lista	Klerikal. lista
Banjšica	9 (7)	123 (60)
Kal	185 (504)	236 (141)
Kožbana (Grad.)	159 (20)	37 (31)
Lokavec	125 (109)	60 (34)
Sempas	127 (135)	66 (42)

Politični okraj Sežana:

	Agrarno-napredna lista	Klerikal. lista
Kobjaglava	27 (22)	51 (39)
Pliskovica	23 (27)	117 (108)
Velikidol	20 (26)	67 (56)

Končni rezultat po našem računu (ofi-
cijelni rezultat ni še proglašen) je sledeči:

Agrarno-napredna lista:

dr. Franko	12825
Križnič	12860
A. Štrekelj	12855

Klerikalna lista:

dr. Breclj	12157
Fon	12203
dr. Pavletič	12176

Izvoljeni so torej vsi trije kandidati
agrarno-napredne liste s povprečno večino
658 glasov, katerim je prištetih še nezakonito
uničenih 67 glasov v Dornbergu, tako da
znaša taktična povprečna večina 725 glasov.

Po okrajih imamo te-le povprečne re-
zultate:

V tolminskem okraju:

agrarno-napredna lista	2732
klerikalna lista	4040

Klerikalna večina torej 1308 glasov.

V okraju goriške okolice z
gradiščanskimi slovenskimi občinami:

agrarno-napredna lista (vštevši 67 dornberških glasov)	6595
klerikalna lista	6632

Klerikalna večina torej 37 glasov.

V sežanskem okraju:

agrarno-napredna lista	3582
klerikalna lista	1512

Agrarno-napredna večina torej znaša 2070.

Povprečna večina torej, kakor gori
navedeno, znaša 725 glasov.

Kakor se razvidi iz gornjih podatkov je
Kras absorbiral klerikalne večine tolminskega
in goriškega okraja, pri čemer je pa nagla-
šati, da, dočim sta poslednja dva okraja
spravila na noge skoro vse volilce, ima Kras
še rezervno od skoro 2000 volilcev, ki bi za-
mogli dati računeno po razmerju ožje volitve
še okolo 700 glasov večine.

*)Navedeno je povsod povprečno število
glasov med vsemi tremi kandidati liste; v
oklepaju je navedeno povprečno število gla-
sov v prvi volitvi dne 2. t. m.

PODLISTEK.

28

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEV N. TOLSTOJ.

X.

Tretji dan po opisanem dogodku sta
prišli dve stotniji kavkaškega peš-polka
taborit v Novomlinsk. Izpreženi vozovi s
prtljago so že stali na vaškem trgu. Ku-
harji so bili izkopali jamo, privlekli z
raznih dvorišč panjev in polen in so že
kuhali kašo. Naredniki so šli svoje ljudi.
Vojaki-vozniki so zabijali kole za konje
privezati. „Kvartirjerji“ so, kakor bi bili
doma, letali po cestah in ulicah in odka-
zovali častnikom in vojakom stanovanja.
Tu so bili zeleni zaboji, postavljeni v ravno
vrsto. Tu so bili artilerijci vozovi in konji.
Tu so bili kotli, v katerih se je kuhala
kaša. Tu je bil i stotnik i poročnik i na-
rednik Onisim Mihajlovič. In vse to je bilo
v tej isti kazaki vasi, kjer sta baje po

*) Artilerijci — zadruga.

Proračunski odsek avstrijske
zbornice.

DUNAJ 10. Proračunski odsek je vspre-
jel poglavje „Pošta in brzojav“, nakar je
bila seja zaključena.

Odbor stalnega shoda mest.

DUNAJ 10. Stalni odbor shoda avstrij-
skih mest je nadaljeval svoja posvetovanja.
Mestni svetnik Hraba je poročal o davku na
poraščanje zemljiščne vrednosti, o čemer se
je razvila daljša debata. Popoldne se bo
glasovalo o predlogih in se zaključijo po-
svetovanja.

Nov davek.

DUNAJ 10. V parlamentarnih krogih
se govori, da namerava finančni minister Ko-
rytovski v kratkem uvesti nov davek, to je
takozvani transportni davek. To je hotel sto-
riti že leta 1897 takratni finančni minister
Bilinski. To bi bil davek na pakete, in celo
tudi na potniško prtljago na železnicah. Na
Ogrskem že obstoji tak davek in znaša 7
odstotkov za hitro a 5 odstotkov za navadno
pošiljatev. Bilinski je izračunal, da bi tak
davek nosil na leto 25 milijonov, a ker pro-
met vsako leto narašča, bi sedaj znašal okolu
70 milijonov.

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 10. Zbornica je nadalje-
vala debato o predlogu posl. Nagy-ja glede
spremembe poslovnika. Posl. Csepány (disi-
dent) je rekel, da ima vlada pač mnogo
važnejših nalog za izvršiti, nego da postri-
poslovnik. Mnogo nujneje bi bilo, da izvede
gospodarsko samostojnost dežele. Nevarnost
obstrukcije narodnostnih strank ni tako ve-
lika, vsekakor bi bilo bolje, da se izpolni
opravičene zahteve in želje narodnosti. Sicer
domneva, da so Hrvatje in nemadarski na-
rodi v službi vlade.

Posl. Avrel Vlad (Romun) se je v imenu
narodnosti zavaroval proti obdolžitvi od strani
posl. Csepány-ja, češ, da so nemadarske
narodnosti glasovale proti najvažnejšim vlad-
nim predlogom, kakor n. pr. proti povišenju
kvote.

Posl. Ivanka (Slovak) je rekel, da se
narodnosti, ki ne zahtevajo ničesar drugega,
nego izvedbo narodnostnih zakonov, označa
sedaj za izdajalce domovine. Govornik se je
zavaroval proti očitjanju, češ, da delajo Slo-
vaki panslavistično agitacijo. Na to je bila
razprava prekinjena. Prihodnja seja jutri.

Nadvojvoda Josip v Rimu.

RIM 10. Nadvojvoda Josip je dospel
semkaj ter je obiskal svojo sestro, nadvojvo-
dino Marijo Orleansko.

Kralj Alfonz v Barceloni.

MADRID 10. Kralj Alfonz je ob 6. uri
zvečer v spremstvu ministrskega predsednika
in ministra mornarice odpotoval v Barcelono.
Vsa kraljevska rodbina, izvzemši kraljice,
spremila je kralja na kolodvor. Spotoma je
prebivalstvo pozdravljalo kralja.

BARCELONA 10. Kralj Alfonz je da-
nes zjutraj dospel semkaj. Velikanska mno-
žica naroda je kralja simpatično pozdrav-
ljala.

Združene države in Venecuela.

NEW-YORK 10. — „Tribune“, ki jo
splošno smatrajo za vladen list, je priobčila
brzojavko iz Washingtona, ki pravi, da mo-
rajo Združene države poslati Venecueli ul-
timatum ali pa da morajo biti pripravljene še
na nadaljne neprijetnosti. Toliko Roosevelt,
kolikor tudi državni tajnik Root menita, da
se ima predsednika Castro kaznovati. Vendar
je vprašanje, je li modro in za Združene

države tudi koristno, da se kazni izvrši in
sicer z ozirom na to, da si Združene države
prizadevajo ohraniti mednarodni mir.

Pismo cesarja Viljema.

LONDON 10. Sodi se, da je sama za-
ročnica lorda Tweedmoutha izdala tajnost o
pismu cesarja Viljema. Včeraj se je povrnil
kurir od kralja Edvarda. Izjave v parlamentu,
da je pismo bilo privatno in da se ne sme
motiti miru z Nemčijo, niso povsod umirile
javnosti.

LONDON 10. Večina listov smatra afero
s pismom za končano. „Times“ izjavlja, da
lord Rosebery, govoreči o pismu kakor o neki
šali, ni vedel za vsebino pisma. Pismo je za-
trjevalo lordu Tweedmouthu, da nemška
mornarica ni nevarna Angleški in da ni treba
tež pomnožiti brodovja.

Kitajska agitacija proti Japonski.

HONGKONG 10. (Reuterjev biro.) V
Kantonu je bil shod, na katerem se je pro-
testiralo proti temu, da bi se dalo nazaj
zapljene japonski parnik „Katsumaru“. Ve-
leugledne osebe so na shodu izjavile, da ho-
čejo varovati najvišje pravice Kitajske. Shod
je sklenil bojititi japonsko blago.

Nesreča v rudniku.

BRUSELJ 10. V premogovniku Sacre
François v Lodelinsartu pri Charleroi je da-
nes zjutraj vsled napačnega manevriranja pal-
v dvigalni koš v globočino 650 metrov. V
košu je bilo 40 delavcev. Deset delavcev je
bilo težko ranjeno.

AVSTRIJSKA DELEGACIJA.

Vojni odsek.

DUNAJ 10. Danes zjutraj se je sestal
na sejo vojni odsek avstrijske delegacije.
Grof Stürgkh je predlagal svojo z nova for-
mulirano resolucijo glede ogrskega nuncijskega
predlogu Latour-Schraffa.

Minister za unanije stvari baron Aehren-
thal in skupni vojni minister Schönaich sta
ponovila svoje izjave glede pomladanskega
zasedanja delegacij, pri čemer je minister za
unanije stvari naglašal, da bodo delegacije
sklicane koncem meseca maja. Skupna vlada
pripravlja za tačas še preračun. To svojo
izjavo ponovi na plenarni seji.

Del. Schraffa je izjavil, da izjave ministra
ne odgovarjajo njegovim zahtevam. Na to je
bila seja prekinjena.

Ko se je seja zopet nadaljevala, je mi-
nister za unanije stvari, da razprši vsako ne-
spozumljenje, podal izjavo, v kateri je na-
glašal, da hoče vlada vsekakor sklicati dele-
gacije koncem meseca maja. Skupna vlada
stori vse možno, da bo na bodočem zasedanju
delegacij vsprejel predlog Latour-Schraffa
glede povišenja plač častnikom in moštvu.
Vlada bo zahtevala naknadni kredit, da se
plače pobojšajo že za leto 1908. To vpra-
šanje je zelo aktualno, a ne sme biti v zvezi
z drugimi vojaškimi vprašanji. Izjava mi-
stra je bila vsprejeta na znanje in seja po-
tem zaključena.

V kake šole so hodili naši očetje!!

(Predavanje prof. dr. Hešiča.)

Omenili smo že tega krasnega, velezani-
mivega predavajca, ki mu je mnogoštevilno
občinstvo sledilo z največjo napetostjo od
konca do kraja.

Naše slovensko šolstvo je g. predavatelj
razdelil v tri dobe: 1. v stare čase do cesa-
rice Marije Terezije in Josipa II., 2) od dobe
teh dveh do leta 1867 in 3) od 1867 do
danes.

in dekletca se stiskajo k materam in drug
k drugemu, sledijo z boječim strmenjem
vsakemu gibljeju vovakov, ki jih niso vi-
deli dozdaj še nikoli, in tekajo za njimi v
spoštljiv razdalji. Stari kazaki prihajajo
iz koč, sedajo na klopi zunaj in zró
mračno in molče na hrupno vrvenje vo-
jakov, kakor bi ne hoteli vedeti o vsem
tem ničesar in kakor bi ne mogli pojmiti,
kaj naj to pomeni.

Oleninu, ki je bil že tri mesece uvr-
ščen kakor junek v tem kavkaškem polku,
je bilo odkazano stanovanje v eni najbolj-
ših hiš v vasi, pri praporščaku Ilji Vasi-
ljeviču, to je pri materi Uliti.

„Kaj bo vendar iz tega, Dmitrij An-
drejevič?“ je rekel Vanjuša — ves iz sebe
— Oleninu, ki je bil v čerkeski, na ka-
bardinecu, kupljenem v Groznaji, po pet-
urnem maršu veselo prihajal na dvorišče
odkazanega mu kvartirja.

„Kaj pa, Ivan Vasiljevič?“ je vprašal,
božajoč svojega konja in veselo gledajoč
Vanjušo, ki je bil prišel z vozovi in zdaj
ves poten, z zmrušenimi lasmi in pustim
obrazom izlagal reči.

(Dalje.)

*) Kabarda je pogorje na severnem obronku
Kavkaza.

V starih časih morali so slovenski di-
jaki pohajati na vseučilišča na Nemško
ali pa na Italijansko; tako so dijaki vsaj
spoznavali dežele in ljudi. Latinske šole
so bile tedaj samo po benediktinskih samo-
stanih in pri stolnih cerkvah, a tukaj so se
vzgjajali samo bodoči menihi in duhovniki. A
v slovenskih zemljah ni bilo nikakega takega
samostana niti škofije, Slovenci so bili v
duhovskem oziru podrejeni patrijarhom v
Ogleju in nadškofom v Solnogradu, ti go-
spodje so se pa malo brigali za omiko Slo-
vencov, niso poznali ne krajev, ne ljudi. V
poznejših časih so Jezuitje ustanovili v slo-
venskih deželah več gimnazij, tako n. pr. v
Ljubljani, v Gorici. Jezuitje pa niso vzgajali
samo menihov in duhovnikov, ampak tudi
učence, ki so se posvečali raznim posvetnim
stanovom. Jezuitje so v svojih šolah uvedli
povsem novo učno in vzgojevalno metodo.
Učni jezik je bil seveda latinski in strogo je
bilo prepovedano govoriti kateri drugi jezik.
Toda od teh šol je bil večinoma izključen
kmetijski stan, ker je bil pod robstvom graš-
čakov, ki niso radi videli, da se njihov pod-
ložnik izobrazuje.

Pod cesarico Marijo Terezijo in cesarjem
Josipom II. se je v gimnazije uvedel nemški
jezik. Isto tako je bila uvedena šolnina, ki je
bila precej visoka. Ali na teh šolah se je de-
lala razlika med plemiči in kmeti.

V starih časih ni bilo ljudskih šol,
kakor jih imamo danes, kajti ni bilo
učiteljev, ni bilo šolskih poslopij, ni bilo no-
benega, ki bi bil šolo vzdrževal, ni bilo šolske
obveznosti, kakor je danes in zato ni
bilo tudi učencev. Le sem ter tja so „učit-
elji“, ki so za silo znali malo pisati in či-
tati, poučevali otroke od hiše do hiše. Taki
učitelji so bili krojači, čevljarji, mežnarji.
Tudi šolskih knjig ni bilo. Na vsem Slove-
nskem sta bili pred 400 leti samo dva ljudski
šoli: ena na Bledu, druga pri Žalcu na
Štajerskem.

Ljudstvo je bilo v tedanjih časih silno
zanemarjeno in razduzdano. Pred 150 leti so
se bile ustanovile nekatere bratovščine kršč.
nauka. Tedaj je bilo samo par krajev na
Slovenskem, kjer so duhovniki skrbeli za
šolski pouk mladine, tako v Kamniku na
Kranjskem. Zato je bilo iz onih krajev tudi
več imenitnih mož doma, n. pr. Jurij Japelj
in Jernej Kopitar, nadalje v Sv. Jakobu v
Rožu in pri Sv. Urbanu nad Ptujem.

Pod cesarico Marijo Terezijo in Jožefom
II. je pa bilo proglašeno šolstvo za „politi-
kum“. Tedaj so bili izdani ukazi, da se mo-
rajo zidati šole in da so otroci obvezani po-
hajati v šolo. Vsak upor proti temu ukazu
se je strogo kaznoval. Žal da so bile vse te
šole nemške, zato so bili tudi vspehi zelo
slabi; mladina se je pričela sramovati svojega
slovenskega jezika, zato je pa nastala med
ljudstvom mržnja proti tej šoli. Po 25 letih
ni niti eden od sto, ki je pohajal v te šole,
znal več ni pisati ni čitati.

Zato je v poznjih časih pričel blagopo-
koini škof Anton Martin Slomšek urajati
nedeljske šole, ki so bile popolnoma
neodvisne, in v katerih se je poučevalo v
slovenskem jeziku. V te šole so imeli zaha-
jati mali in veli.

Nova doba v šolstvu je pričela z
letom 1867. Kako različni so naši časi od
starih! Nova šola se pač lahko ponaša z ve-
likimi vspehi.

G. predavatelj je tu omenjal, da se je
pri nas politični svet premalo brigal za šol-
stvo. Ali prvo vprašanje vsake politike je
šolstvo, to je prva točka vsakega politika,
tega se moramo zavedati tudi mi. Predava-
telj je zaključil z besedami: **narod ali
stranka ki ne zida svoje politike na
kulturo, ta zida le v zrak.**

Ko je predavatelj zaključil, je zaoril
aplavz po dvorani; občinstvo je dvakrat iz-
zvalo predavatelja in mu prirejalo ovacije v
znak hvalečnosti na izrednem duševnem užitku.

Tržaški deželni zbor bo sklican v
kratkem.

Vlada predloži volilno reformo.

Glasom poročila v „Neue Freie Presse“
z merodavne strani, ima se sklicati tržaški
deželni zbor še tekom tega meseca, najbrže
20. dne. Glavni predmet, s katerim bi se imel
pečati deželni zbor, da bo volilna reforma,
katere načrt da predloži vlada sama. Iz te
kratke vesti izhaja jasno, da volilna re-
forma, sklenjena meseca aprila m. l., proti
kateri so naši okoliščinski poslanci nastopili z
obstrukcijo, ni zadobila najvišje sankcije,
da je torej omenjena obstrukcija dosegla svoj
namen. Istotako pa sledi iz navedenega, da
se je vlada slednjič prepričala, da od trž.
deželnega zbora ni pričakovati vsprejemljivega
načrta volilne reforme in da ne preostaja
drugega, nego da vlada sama predloži tako
reformo.

Radovedni smo, kako bo izgledala volilna
reforma, ki jo predloži vlada? A to že danes

lahko rečemo — ker smo prepričani o tem — da naši okoliščinski poslanci ne vsprejmejo volilne reforme, ki ne bi odgovarjala našim opravičenim zahtevam ter bodo istotako obstruirali vladni načrt kakor so obstruirali načrt večine deželne zbornice, ako bi se hotelo na našo škodo ugoditi zahtevam katerešibodi stranke. Sicer pa bodo naši poslanci vsako demokratiziranje in razširjenje volilne pravice na vse sloje pozdravljali z veseljem.

Ako se vladi posreči s svojim načrtom najti formulo, ki bo znala do poslednje zahtevo spojit z zadovoljenjem ekstenzivnih pogojev našega naroda na tržaškem ozemlju, je gotovo, da dobi od naše strani vso podporo.

Jezikovno vprašanje v Česki.

„Nar. Listy“ poročajo, da predloži vlada v kratkem državni zbornici nov jezikovni načrt za Česko. Ta načrt je že večinoma izdelan in je o njem že razpravljali ministerski svet.

Poljski klub v državnem zboru.

Iz Lvova javljajo, da po sestanku državnega zbora, izvoli poljski klub na mesto posl. dr. Glombinskega, voditelja konservativne stranke dr. Bobrznyskega predsednikom kluba, demokrat dr. Dulemba in voditelj poljske ljudske stranke, dr. Stapinski postaneta pa podpredsednika.

Do te spremembe je prišlo, ker se je poljska ljudska stranka združila s poljskim „Kolum“ v državnem zboru. S tem se konservativno krilo v „Kolu“ zopet ojači proti narodnim demokratom in Vsepoljakom, a to ima priti do izraza tudi v sestavi predsedstva s tem, da bo zopet konservativni Poljak predsedoval „Kolu“. Sedanjí predsednik dr. Glombinski je namreč Vsepoljak.

Na strankinem shodu v Rzeszovu je predsednik državnozbornskega kluba poljske ljudske stranke dr. Stapinski dokazoval potrebo združenja s „Kolum“ in je bila vsprejeta resolucija v tem smislu. Dr. Stapinski je dokazoval potrebo združenja sklicevaje se izlasti na progiranje Poljakov v Prusiji in pa na težavni položaj Poljakov v Avstriji. Govornik je povdarjal, da s tem poljska ljudska stranka ne izgubi svoje samostojnosti, ker je dovolj močna — število nje poslancev je naraslo za 17 — da lahko odbija verski napad na nje razvoj ter da le pridobi na vplivu na javne stvari.

Ali poleg resolucije, ki dovoljuje poslanecem poljske ljudske stranke, da vstopijo v poljski državnozbornski klub, je bila ob enem vsprejeta tudi resolucija za uvedbo splošne in enake volilne pravice. Tu pa navstaja par zanimivih vprašanj. Poljski konservativci niso prijatelji splošne volilne pravice. Kako stališče zavzemajo torej proti tej zahtevi svojih zaveznikov!! In kaj stori poljska ljudska stranka, ako konservativci ne pritrdijo tej resoluciji?!

Kmetijski nemiri v Romunski.

Iz Bukarešte poročajo: Bati se je, da v Moldavi izbruhnejo novi kmetijski nemiri. Gnezd upor je v okraju Dorohoin, kjer so kmetje v več vaseh zavzeli preteče stališče nasproti oblastnjem. V več krajih je prišlo že do spopadov z orožniki. Vzroka nemirov je iskati v nezadovoljnosti kmetov radi novega zakona o ureditvi posestev. V Bukareštu samem vlada velika razburjenost radi vznemirajočih govorov o novih nemirih.

Ogrska.

Madjarska trobojnica na prsih hrvatskih uradnikov.

Iz Budimpešte javljajo: Govori se, da se v proslavo cesarjeve šestdesetletnice vladanja izda jubilarni križec, ki ga bodo vojaki in uradniki vedno nosili na prsih v spomin tega redkega slavlja. Dočim bodo v Cislajtaniji nosili ta križec na črno-žolti vrstici, da se dežele krone sv. Stefana odredjeno, da se ima v to svrhu upotrebiti madjarska trobojnica, ki jo bodo nosili uradniki in vojaki tudi na hrvatskem teritoriju.

Hrvatska.

Imenovanje.

Dr. Rakodczay, bivši ban, je imenovan predsednikom stola sedmorice, Ivan Mažuranić pa podpredsednikom banskega stola.

Demisija Aranitzkega.

Načelnik pravosodja Aranitzky je odstopil. Sodí se, da dobi to mesto kak srbski radikalec, ki bo po volji Weckerlu in Rauchu.

Rusija.

Nove uniforme za rusko pehoto.

Nedavno temu so dobili generali, štabni in viši častniki ruskih pešpolkov nove paradne uniforme. Isto tako dobi nove uniforme tudi kavalerija.

Drobne politične vesti.

Ruski revolucionarji v Londonu. Iz Londona poročajo, da ruska carica-mati, ki biva sedaj tamkaj, ni šla še nikamor na izprehod, da niti ne iz svoje palače. Govori se, da ruski revolucionarji pripravljajo proti njej atentat in da je v zadnjih dneh prišlo tjakaj še mnogo novih ruskih revolucionarjev.

Najvišje ministerske plače so na Angleškem. Štirideset raznih ministrov dobiva na leto okoli 160.000 funtov šterlingov

(skoraj 3 milijone kron). Plače posameznih ministrov znašajo od 2000 do 20.000 funtov šterlingov. Najčudnejše je pri tem to, da ministri, ki imajo najznejše rezorte, dobivajo razmerno največje plače.

Stroški francoske ekspedicije v Maroku. Francoski vojni minister Piquart je izjavil v senatu, da vsi stroški za maroško ekspedicijo znašajo do sedaj okoli 16 mil. frankov, minister mornice je pa dostavil, da je naknadnih stroškov za mornarico 4 milijone frankov.

Povišanje častniških plač. „Pester Lloyd“ piše, da bo v skupni proračun za leto 1909 uvrščena vsota 14 mil. kron za povišanje častniških plač in sicer 9 milijonov za častnike, 5 milijonov pa za moštvo.

Dnevne vesti.

Imenovanje. Kancelist Artur Čotar v Sežani je imenovan ad personam kancelijskim oficijalom.

Iz politične službe. Okrajni komisar Gvido Paze je iz Krka premeščen v Pulo, namestniški konceptni praktikant dr. Josip vit. Franzoni pa iz Trsta v Mali Lošinj.

Stara igra naše socijalne demokracije. V listih čitamo, da je jugoslovanska socijalna demokracija sklicala za minolo nedeljo v Puli shod z dnevnim redom: „K vprašanju hrvatsko-slovenskih šol v Istri in v Puli ter stališče jugoslovanske socijalne demokracije“.

V prvi hip, ko to čitamo, bi človek kar dvignil roko, da bi ploskal naši socijalni demokraciji, ki se toli toplotno interesuje za kulturne potrebe svojega naroda. Ali vzbujajo se ob enem spomini na prošle čase in dogodke in roka pada zopet in ne ploska.

Da, da, to je stara igra naše socijalne demokracije, da redno prihaja na delo za svoj narod, ko je — prepozno, tedaj, ko je delo že blizu dovršeno po — drugih. To je bilo ob šolskem vprašanju v Trstu, tako je v Istri. Vsa javnost naša je priča, da se je socijalna demokracija v prejšnjih časih povsem desintezirala za naš boj za šolo, ni noben socijalistični prst se ni ganil, da bi podpiral Slovence v tem boju za ta njihov najpravičnejši postulat, pač pa se je dogajalo, da se je to našo borbo hotelo celo smešiti! Čim pa se je — po dolgi, blizu četrstoletni borbi — raznesla vest, da misli vlada rešiti naše šolsko vprašanje, tedaj je stopila tudi socijalna demokracija na plano in je jela označati svoje stališče!

Tako je bilo v Trstu in tako je sedaj v Puli. Boj za šolsko se bje že, odkar se je začelo narodno gibanje v Istri: hrvatska in slovenska šola je bila vedno predmetom našega hrepenenja, glavni cilj našega truda in boja. Ali socijalnih demokratov nismo videli kakor sobojevnikov do — najnovejših časov! Sedaj pa, ko je prišlo med Slovani in Italijani do pogajanj in bo tudi šolstvo gotovo pritegneno v kompleks vprašanj, ki se uraljajo po kompromisu — sedaj pa se oglašajo tudi socijalna demokracija, sklicuje shod in označa svoje stališče!

To je tista stara igra: ko se, ali se vsaj zdi, da se delo bliža zvršetku, tedaj začneja tudi naša socijalna demokracija vihati rokave in se pripravljati za — participiranje na zaslugah, ki so siji drugi pridobili!

Na vsem so Slovani krivi! Tako so ti ljubi sodeložani druge narodnosti nasproti nam: začetek in konec vsakemu zlu in vsaki nesposobnosti iščejo v nas! To se pravi: ne iščejo, ampak le zavajati hočejo svoje občinstvo in podžigati bolj in bolj sovražstvo v njem nasproti nam. Naj se je dogodil kakov zločin ali kakoršna si bode neprijetnost, vsikdar namigujejo, da je krivec slovanske narodnosti, a če je kak Slovan res kaj zagrešil, kar je proti pisanemu zakonu, ali proti zakonu morale, hitro se debelo podčrtuje in naglašja njegova slovanska narodnost.

Takov slučaj se je pripetil te dni v Puli. Neki stotnik je baje grdo postopal z nekim vojakom. To je bilo zopet enkrat „maslo“ za kamoriste v Puli, da so zopet mogli prilivati — petroleja v plamen sovražstva proti Hrvatoma. Stotnika so označili za Hrvata, a vojaka za Italijana!! In potem so njihovi listi kričali na vse grlo: vidite jih, taki so ti Hrvati, proganjajo Italijane, kjer le morejo!! Kolika brezvestnost, kolika perfidija!! Da moremo prav oceniti to satansko zlobo, treba vedeti, da se dotični stotnik piše za Nörbertha, da torej nosi ime, ki kaže na vse prjeto, nego na slovansko pokolenje. In res nam potrjuje zanesljiva obvestila, da je dotični častnik N e m e c i n Z i d!!

Pa če pomislimo, da je bilo to ime našim sovražnikom znano, potem vidimo vso njihovo zlobo, ki kar hlasta po prilikah, da more obrekovati in insultirati slovansko ime. Niti v trenutkih torej, ko bi nad razmerjem med Italijani in Slovani v Istri imela viti zastava v znak premirja, kamoristi ne morejo krotiti svojih zlih instinktov in brzdati svoje vroče strupene krvi!! Na srečo se vendar le bližajo časi, ko bo ves svet razlikoval med življano in degenerirano kamoro in italijanskim narodom!

Resnici na ljubo. Prejeli smo: Prosim Vas, da priobčite v odgovor sv. ivansko godbi: V „Edinosti“ št. 56 sem le na kratko omenil italijanskega početa sv. ivanske godbe in nisem pisal komentarja, dobro vedoč, da se bo godba skušala opravičiti. Žal, da moram

ostati pri tem, kar sem rekel. Jaz sem skoro redno zahajal na ples, ali nikjer nisem zaznal kakage slovenskega napisa na pečatu. In še ne bi se bil oglašil, da se ni pripetil nastopni slučaj:

Neko nedeljo sem sedel slučajno pri mizi nasproti dvema mladeničama — baje Italijanom. Jeden njiju je držal vstopnico v roki in pripomnil: „Glej, tukaj je slovenska hiša, tu je gnezdo Slovencev in vendar imajo italijanski pečat. Na občnem zboru trgovcev-jestvinčarjev pa bi bili kmalu provzročili pravo bitko, ker zahtevajo, naj se jim uraduje v slovenskem jeziku. Kako hočejo dobiti svoje pravice, ko si sami mečejo polena pod noge!“

Tako je govoril človek, ki ne čuti narodno in slovensko. In mene je to peklo tem bolj, ker nisem vedel odgovora. Če pa je res, da ima godba slovenski, italijanski in nemški pečat, naj rabi, kadar svira Slovincem, če slovenskega itd. Sicer se zagreša proti dolžni obzirnosti do narodno-zavednega občinstva.

Na oporekanje, češ, da na ples ne prihajajo mestne „sešolote“, konstatujem slučaj, ki se je dogodil meni samemu, da me je neko dekle, ki sem je povabil na ples, ne sluteč, da je italijanka, razžalila z besedami: „Coi ščavi non balo!“

To so moje zadnje besede v tej kontroverzi.

F. B.

V spomin na bitko pri Aspernu. — Kakor čujemo, se bo vršila od meseca aprila do junija 1909 l. na Dunaju v spomin na stoletnico zmage pri Aspernu 1809 velika vojaška razstava z naslovom „Nadvojvoda Karel in njegova doba“. Pokroviteljstvo je prevzel nadvojvoda Friderik, vnuk nadvojvode Karla. Namerava se podati kolikor možno popolna slika razvitka naše armade od leta 1770 do 1847. Zastopana pa ne bo samo armada v svoji celoti po svojih uniformah, slikah, orožju itd., ampak zastopane bodo posebno tudi tiste osebe, ki so se udeležile kakor si bode boj izza onih časov. Umeje se, da bo na prvem mestu stal nadvojvoda Karel sam in ves cesarski dvor. Potem vojskovodje izza one dobe, pa tudi na častnike in druge vojake vseh stopinj in vrst se bo oziralo v spominih. Posebna pozornost se bo obračala na podobe iz vojaškega življenja na stvareh, ki se vsak dan in povsod rabijo, na primer: na skudelnicah, krožnikih, tobačnicah, pahljicah ali mahalih itd. Pripravljali odbor razpošilja pozive na vse strani in vabi ljudi vseh vrst, da naj porabijo to priliko in razstavijo predmete (stvari) in rodovinske spemine, ki jih imajo. Najmanjši spomin, da se le vjema z razstavo, se hvaležno vsprejme. Na odborov poziv se obračamo torej do svojih čč. bralcev s prošnjo, da bi blagovolili podpirati to podjetje s tem, da se marljivo in vneto udeležijo te razstave. Vsa druga vprašanja naj se pošiljajo na naslov: „k. u. k. Heeresmuseum in Wien X/2 Arsenal“, kjer se dajejo vsakršna druga pojasnila.

Trubarjev večer na Dunaju. (Dopis). Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov „Sava“ na Dunaju priredilo je dne 6. t. m. Trubarjev večer. Brez slovesnih vabil in vsporedov razvil se je ta večer v sijajno manifestacijo in smelo se trdi, da nobena slavnost, prirejena letos v spomin Trubarja, po vsebini in številu tukaj podanih misli in ponujenem užitku ne doseže tega večera.

Predsednik akad. društva „Sava“ g. pravnik Suhač dal je po pozdravu in kratkem uvodu v govoru besedo g. cand. juris. Emilu Jenkotu, ki je v izbranih besedah slikal dobo delovanja Primoža Trubarja ter podal javno sliko tedanjega kulturnega stanja Slovencev in pomen Trubarjevega nastopa za naš nadaljni kulturni razvoj.

Za posebnost tega večera sta poskrbela bibliotekarja c. kr. dvorne knjižnice gg. dr. Ivan Prijatelj in dr. Kidrič, ki sta se potrudila za ta večer iz omenjene knjižnice pridobiti deset Trubarjevih knjig, katerih pomen vsebino in zgodovino sta omenjena gospoda prijazno raztolmačila. Med temi knjigami je tudi edini svetu znani eksemplar in prva slovanska leta 1550 tiskana knjiga „Abecedarium“, kakor edini svetu znani eksemplar neprecenljive vrednosti. G. dr. Prijatelj je na to poborno naslikal vse življenje in delovanje Primoža Trubarja. Povdarjal je posebno jezikovne težkoče, s katerimi se je imel boriti Trubar na svojem literarnem delovanju in je na podlagi večih odstavkov iz Trubarjevih del sprožil misel, da je Trubar skoraj gotovo hotel ustanoviti slovensko narodno cerkev.

G. pisatelj Ivan Cankar je v temperametnih besedah govoril o Trubarju in naših razmerah v domovini. Žalostni spomini za slavnostni večer, pravi, so dejstvo, da je ravno Trubarjevo leto za nas najkvalitetnejše, kakor ob priliki Prešernove slavnosti, tako se tudi danes oglašajo v domovini rodoljubi, ki brez odmora iščejo, kaj bi slavili, da se zberejo v odseke in volijo predsednike. a nimajo časa, da bi se skušali poučiti o Trubarju samem ali celo razširjati njegovo misljenje. Večina splošno o njem ne zna nič, pa tudi oni, ki so že kaj slišali o reformaciji uvrstili bi se mirno v Hrenovo procesijo ter plesali okoli goreče grmade knjig. G. Cankar je povdarjal splošno slovansko brezpozornost, ker si sicer ne more tolmачiti ogromnega števila onih, ki so se „prilagodili razmeram“. Govornik pravi, le mladina še ima pravico nadaljevati rodoljubno delo Trubarjevo in stopiti mora brez starih naših rodoljubov v prihodnost.

Nato je g. Cankar ob veliki navdušenosti vseh navzočih z mladeniškim ognjem prednašal Otona Zupančiča „pesem mladine“ in eno pesem iz cikla „v spomin Aleksandru Murnu“. Med pavzo je zapel z že znano virtuoznostjo g. operni pevec Levar, Schumannova grenadirja. Potem je čital g. I. Cankar svojo črtico „Mrovec in njegova slava“. Ta satira prekaša s svojim kipečim sarkazmom vso dolino šentflorjansko. Pisatelj črta v njej, kakor je sam omenil, milje, kjer rasejo naši rodoljubi.

Poleg že imenovanih bilo je na večeru tudi več akademikov iz „Slovenije“, g. dr. Prijatelj, pesnik g. Oton Zupančič, g. inženir Štebi, skladatelj g. Jeraj, in g. dr. Megušar s soprogo. Kakor običajno, so tudi to prireditve „višji krogi“ ignorirali.

Naše gledališče. Tu ne bomo govorili o zadnji predstavi, ker je to naloga gledališčenega recenzenta. Spregovoriti pa nam je par besed na naslov orkestra. Čujemo namreč, da je naša opazka o nedeljskem sodelovanju orkestra čitalnice pri sv. Jakobu provzročila precej razburjenja. Zdi se pa, da v glavnem zato, ker nas prizade niso umeli. Naša kritika nikar ni hotela orkestru odrekovati sposobnost. Narobe: ravno v našem listu smo se opetovano pohvalno izrazili o sodelovanju tega orkestra in se veselili na njegovem res lepem napredku ter smo uverjeni, da ima ob resni volji in potrebni vstrajnosti častno bodočnost pred seboj. Kar smo mu očitali — a to le iz ljubezni do gledališča in iz najboljšega namena za ta orkester sam — je bilo: da ni bil zadostno pripravljen! Saj smo izrecno rekli, da se je zdelo, da so igrali, skoro ex abrupto. Saj si celo najboljši orkestri ne upajo nastopiti brez temeljitih vaj.

Toliko na adresu orkestra kolikor tudi vseh činiteljev našega gledališča bode povedano, da se mi v svojih kritikah moramo držati pravila, da gramoz vse, ker se nam zdi graje vredno, ker le na ta način moremo tudi mi po svoje prispevati k razvoju in napredku našega gledališča. In nikdo nam ne more odrekati, da smo v formi svojih graj obzirni do skrajnosti. Zeleli bi, da bi se to naše pojasnilo vsestranski uvaževalo.

Nove smodke. Z dnem 10. t. m. se je pričela prodajati, in sicer za sedaj le na Dunaju, nova vrsta smotk pod imenom „Pigmeos“. Te smotke se bodo prodavale v zabojčkih 25 komadov po 4 krone, oziroma 16 stotink komad.

Predavanje v prostorih Narodne delavske organizacije. Kakor smo že javili, predaval bo danes zvečer ob 7½ uri v prostorih Narod. Del. Or. g. veterinar Cek o „pomenu mleka za vsakdanje življenje“.

Oziroma na zanimanje, ki jih vzbujajo dandanes razna higijenična vprašanja, je pričakovati obilne vdeležbe.

Glasbena šola. Čitalnica pri sv. Jakobu naznanja, da bo danes vaja za dečke in odraslene skupno ob 8 uri zvečer.

Tržaška mala kronika.

Nečloveška mati. V Puli je bila predvčerajšnjim aretovana 22-letna Marija Križanec, doma iz Rogatca na Štajerskem. Grozen je zločin, radi katerega je bila ta ženska aretovana: dne 22. januarja t. l. je tu v Trstu vrgla v morje trupelece svoje trimesečne hčerke Gizele, ki jo je bila par dni prej v Ljubljani zastrupila s karbolno kislino. Prišla je bila v Trst dne 21. januarja. Prinesla je v omotu — kakor prtljago — trupelce mrtve, zastrupljene hčerke. Prenočila je v hotelu „Evropa“, a omot z mrtvim trupelcem je imela čez vso noč pri sebi v sobi. Drugi dan je najela čolnarja in se dala v čolnu voziti po morju. Vzela je bila seboj omot in ga vrgla v morje, ko jo ni čolnar opazoval. Že prej je bila djala v omot precešen kamen, da je šel omot s trupelcem mrtvega deteta na dno.

O tem groznem zločinu je Marija Križanec povedala sama predvčerajšnjim na anagrafičnem uradu v Puli. Ta urad jn bil dobil od občine Rogatec poziv, naj poizve, kam je Marija Križanec dejala svojo hčerko Gizelo, ker varuh in ded Gizele, namreč stari Križanec ni vedel povedati, kje da se nahaja otrok. Vsled tega je bila Marija Križanec pozvana v Puli, kjer je bivala od dne 25. januarja t. l., namreč tri dni potem ko je bila vrgla mrtvo dete v morje, na statistično-anagrafični urad še dne 5. t. m. Ker ima še eno hčerko — Adelo — ki jej je sedaj 5 let, je Marija rekla, da je Adela v Gorici pri družini Cappellan, a Gizela pri neki Ivanki Potočnik v Sarajevem. Ker je trebalo o teh njenih izjavah sestaviti zapisnik, so na rečenem uradu naprosili Marijo K., naj se vrne čez par dni. In prišla je res predvčerajšnjim in jokaje povedala, kaj da je storila otrokom. Rekla je, da je to storila zato, ker ji je bil otrok v težavo in oviro, da ni mogla služiti.

y Izseljenci s krivimi legitimacijami. Pri zastopniku „Société Générale Transatlantique“, g. Josipu Coccevar, sta se predvčerajšnjem oglašila dva mladeniča, ki sta hotela dobiti prevozni list kakor izseljenca. Izkazala sta se s potnimi listi prvi na ime Nikole Vuković iz Brača, drugi na ime Grege Paša iz Sinja.

Gospodu Coccevarju so se koj pojavili dvomi glede identitete teh dveh Dalmatincev radi nekaterih podatkov v potnih listih, ki niso odgovarjali njuni zunanosti. Dal je oba Dalmatinca spremiti na policijo.

Po dolgem obotavljanju sta nazadnje prišla, da sta se legitimirala s tujimi potnimi listi. Oni, čegar potni list, se je glasil na ime Nikole Vuković, je Matej Vuković, 26 leten kmet iz otoka Brača, drugi je Jurij Omerčan 25 leten kmet iz Sinja.

Prvi je rekel, da je našel krivo legitimacijo na cesti; Omerčan je trdil, da jo je dobil pred nekoliko dni od nekega neznanca.

Nista pa znala in hotela povedati, zakaj sta se krivo legitimirala. Zato sta bila pridržana v zaporih, dokler se o njih kaj poizve.

y Izgredniki in razgrajati. Ne mine dan, ne da bi jih par vtaknili v luknjo. Zdi se, da ne pomagajo čisto nič proti njim stroge odredbe policije, ki aretira takoj razgrajane brez prejšnjega svarila.

Tudi predvčeršnjem je bilo aretiranih kar 16 teh patronov, ki so bili potem kaznovani na 12, 24 oziroma 48 ur zapora.

y Samomor. Včeraj zjutraj ob 3. uri se je pivarniški natak, Rudolf Kocjančič, 26 let star, ubil v svoji sobi v Androni del Pozzo 4, ustrelivši si iz samokresa v desno senco. Zdravnik od „Igea“ je takoj prihitel na lice mesta, ni mogel pa storiti drugega, nego konstatirati smrt. Truplo so prenesli v mrtvaško kapelo k sv. Justu.

Koledar in vreme. — Danes: Heraklija Zozim muč. — Grogor pap. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 9° Cels. Vreme včeraj: deževno.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, deževno. Hladni vetrovi. Temperatura mila. V začetku slabo vreme, potem polagoma boljšanje.

Porotno sodišče

y Radi zločina posilstva.

y Včeraj se je vršila pri zaprtih durih obravnava prot 47-letnemu Alojziju Albaniju iz republike S. Marino, ki je bil obtožen radi zločina posilstva z težkimi posledicami, predvidjenega v §. 128 k. z.

Predsedoval je svet. Minio, obtožbo je zastopal namestnik drž. pravd. Zumin; branitelj odv. dr. Dompieri.

V nekem dnevu preteklega poletja je bil obtoženec, ko se je nahajal v svojem stanovanju v ulici del Fico sam z trinajstletno hčerko hišnega gospodarja, izvršil nadnjo nepravne čine, vsled česar se je pri mladi Mariji izcimila neka spolna bolezen, radi katere je morala do pred kratkim ostati doma.

Albani je tajil, ali proti njemu govori težek indicij, ker so zdravniki našli, da je okužen z venerično boleznijo. Poskusil je dokazati svoj alibi, češ da je minolo poletje delal na turški železniški progi. Potem je trdil, da je bila deklica že prej okužena.

Odkodovanka 12 in pol letna Marija je potrdila obtožbo in izpovedala, kako jo je obtoženec zvalil in posilil; kmalu potem da je obolela.

Mati Rosa Santi je rekla, da se je obtoženec, čim je izvedel o Marijini bolezni, takoj oddaljil od hiše. Deklica je na vprašanje predsednika pritrdila, a ob osupljenju vseh prisotnih priznala, da je pred Albanijem spolno občevala še z drugim individuum.

Porotnikom je bilo stavljeno vprašanje glede posilstva in drugo glede obteževalne okolnosti inficirane bolezni. Prvemu vprašanju so porotniki pritrdili z 9 da in 3 ne; drugo zavrnili z 8 ne in 4 da.

Sodni dvor je obsodil Albanija na 8 mesecev težkega zapora.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Danica“ na Kontovelju naznanja, da priredi na Velikonocni ponedeljek dramatično predstavo v dvorani „Gospodarskega društva“.

Na občnem zboru pevskega društva „Velesila“ v Škoduju, ki se je vršil v nedeljo dne 8. tek. m. izvoljeni so bili v ravateljstvo sledeči gospodje: Godina Ivan (Kudrič) predsednik, Šuman Franjo podpr., Godina Lovro (Kudrič) tajnik, Flego Ivan blagajnik, odborniki: Sancin Ivan (Čuk) Sancin Josip (Drežaj) in Sancin Peter (Mjača); namestniki: Godina Jakob (Ban), Sancin Ivan (Čočo) in Purič Dragotin.

Po občnem zboru vršila se je pevska zabava, na kateri je bila velika udeležba od strani domačih gostov in rodoljubov. Zategadel se pevsko društvo najprilicneje zahvaljuje vsem udeležencem gostom in rodoljubom, posebno pa darovateljem, gospodu deželnemu poslancu Antonu Sancinu (Drežaj), Ivanu Godini (Figne) „Gospodarskemu društvu“ in gostilničarju gosp. Ivanu Godini (Fule) za točno postrežbo.

Odbor Dramatičnega društva v Trstu sklicuje v zmislu § 41 dr. pr. izredni občni zbor članov na petek dne 13. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Trgovsko-obrtno zadruga ulica S. Francesco št. 2.

Dnevni red: proračun za prihodnjo sezono.

Zaradi velike važnosti tega zbora so vabljeni gg. člani, da se ga polnoštevilno udeležijo.

Nar. delav. organizacija

Vsi odborniki skupine c. kr. železnice in zaupniki so naprošeni, da se polnoštevilno udeležijo izredne važne seje, ki se bo vršila jutri v četrtek ob 7 uri in pol zvečer v društvenih prostorih ul. Lavatoio.

Vesti iz Goriške.

Iz Dornberga se nam poroča: Vaše včerajšnje poročilo glede 67 uničenih glasov agrarno-napredne liste je popraviti v zmislu, da je klerikalna komisija uničila 67 omenjenih glasov radi tega, ker so se glasovnice glede kandidata Alojzija Streklja glasile: „Alojzij Strekelj, državni poslanec“, ne da bi bilo navedeno njegovo bivališče (!) Da pa ne bo gospod Alojzij Strekelj osamljen, je ista komisija napravila še nadaljni modri zaključek, da mu morata delati „kompanijo“ tu li kandidata Franko in Križnič, ker sta bila tako nesrečna, da sta bila napisana na isti glasovnici. Ta „moder“ sklep je komisija utemeljevala z „nadmodrim“ razlogom, da je glasovnica ena celota ter da delna neveljavnost ima za posledico neveljavnost vse glasovnice sploh.

V Galiciji so modri falzifikatorji volilnih rezultatov, ki so dosedaj imeli prvenstvo v tej stroki; od sedaj naprej pa tiče ta slava nedvojbeno dornberskim klerikalcem.

Goriški državnozbornski volilni okraj po večini — agrarno-napreden. V sodnem okraju goriške okolice, ki tvori samo za se državno-zbornski volilni okraj, v katerem je 14. maja preteč. l. zmagal državni poslanec Fon z nekaj nad 100 glasovi, je bilo na ožji volitvi dne 9. t. m. oddanih za agrarno-napredno listo 3528 glasov, a za klerikalno listo le 3285 glasov, tako da znaša večina prvoimenovane liste nad drugo 243 glasov.

Državni poslanec Fon torej danes nima več večine volilcev za sabo ter bi moral — po volilnih načelih „Slovenca“ — odložiti mandat. Tako je namreč „Slovenec“ zahteval od državnega poslanca Robleka, ko je bil v njegovem okraju izvoljen namesto dr. Dečkota v štajerski deželni zbor klerikalni kandidat, pri čemur je poudarjati, da poslednji ni bil izvoljen niti na podlagi splošne volilne pravice, torej ne od identičnih volilcev, dočim so v Fonovem volilnem okraju nastopili enako kvalificirani volilci sedaj za deželni zbor, kakor lani za državni zbor.

Tako je pač, gospoda pri „Slovenca“, ako se nepremišljeno radi hipnega efekta postavlja „sentenca“, ne da bi se premislilo, da pride morda čas, ko se bode moglo iste uporabljati tudi narobe. Vprašamo torej „Slovenca“: Uživati-li državni poslanec Fon še zaupanje volilcev svojega volilnega okraja, ali ne?

Prosimo za odgovor.

V državno-zbornem volilnem okraju: Tolmin, Cerkevno, Kanal, Kobarid, Bovec je imel klerikalni kandidat dr. Gregorič ob zadnjih državnozbornskih volitvah okoli 2400 glasov večine. Isti sodni okraj so dali na ožji volitvi z dne 9. t. m. za klerikalno listo 5387 glasov, a za agrarno-napredno listo 3711 glasov. Klerikalna večina se je torej skrčila na 1676 glasov, torej za okoli 1000 glasov manj.

V teh sodnih okrajih je bila vdeležba 9. t. m. naravnost ogromna, kajti glasovalo je 9098 volilcev, torej okoli 1500 več nego ob državnozbornskih volitvah.

V ajdovskem sodnem okraju je bilo oddanih na ožji volitvi dne 9. t. m. za agrarno-napredno listo 1720, a za klerikalno 1480 glasov. Imela je torej prva 240 glasov večine dočim je pri zadnjih državnozbornskih volitvah imela klerikalna stranka okoli 100 glasov večine. Klerikalna stranka je torej v tem okraju nazadovala za okoli 340 glasov.

Volilni shod v Devinu. V nedeljo popoldne se je vršil v dvorani g. Plesa v Devinu volilni shod, ki ga je sklical deželni poslanec g. Josip Strekelj. Hitro po 3. uri se je zbralo nad 110 volilcev iz Devina in okolice. Častno so bili zastopani tudi Mavhenjci.

G. Josip Sorč je predstavil volilec novega poslanca, ki so ga volilci pozdravili z živjo-klici.

Na predlog govornika I. Pecikarja je bil izvoljen predsednikom g. E. Praprotnik, šolski voditelj v Devinu.

G. J. Sorč je zopet pozdravil in zahvalil navzoče volilce za obilno udeležbo. Prosil jih je, naj pazno slede govoru g. poslanca. G. poslanec je potem na poljuden način pojašnjeval gospodarske razmere dežele in navajal tudi krivice, ki so zavozili ta voz. Tu ni zameriti toliko deželnemu glavarju Pajerju, pač pa onim, ki so dali deželane volkovom v pest.

Na to je pojašnjeval samohvalo bivših poslancev glede deželne užitnine. Ti gospodje so si dovoljevali razne luksuse glede deželne hiše. Nabrali so 60000 K za zidavo nove cerkve na starem pokopališču. Dotični svet je sedaj prodan, a nihče ne zna, kje so oni denarji.

Sedanja norišnica usmilj. bratov je v resnici pretesna. Deželni odbor pa je zopet vrgl denar skozi okno in kupil prostor veliko predrago.

Vse so zakrivali oni gospodje, ki se vedno hvalijo, kako znajo gospodariti z deželnim denarjem. Posl. Berbuč ni še pičice dobrega storil za deželo. Pač pa je hodil s komisijo po hlevih in ogledoval bike za nakup.

Ob krivični razdelitvi mandator po novem volilnem redu so igrali največ vlogo osebni interesi. Tudi pri sedanjih volitvah je mislil dr. Gregorič, da glasovi „našega dobrega ljudstva“ v gorah nadkrilijo glasove

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

• Vekoslav Plesničar •

zalagatelj c. kr. državnih uradnikov

naznanja slavnemu občinstvu, da ima **SVOJO BOGATO ZALOŽENO**

:: trgovino jestvin v ul. Giulia št. 29 ::

ima vedno sveže prave in neprekosljive JI. testenine (Pekatete)

Žveplenke družbe sv. Cir. in Met. ter vse druge predmete jestvinske stroke.

Posiljam po pošti od 5 kg naprej vseh vrst blaga po celem Avstro-Ogrski.

Agentursko podjetje z zalogo na debelo ulica Donizetti št. 5.

ZALOGA
Istrskega in dalmatinskega vina
začimbeno pristnega
s prodajo na debelo in drobno
Bernardo di Chiara
TRST, ulica dei Bachi št. 9
Za krčmarje in gostilničarje po dogovornih cenah.

Zaloga vina
TRST, ulica Chiozza št. 17
ISTRSKI TERAN
za dom (ne manj od 5 litrov)

po 56 stotink liter.

Za krčmarje in gostilničarje po dogovornih cenah.

NB. Sprejem pošiljate v tranzitu za celo monarhijo in v vsaki množini
SIMON PAVLINOVIČ.

Dr. ERNEST MENZEL

specijalist za otroške bolezni

prej asistent otroške bolnišnice dunaj. poliklinike

sprejema od 4.-5. pop.

:: TRST ::

Trg Sv. Caterina št. 2.

Rodoljubi! Širite „Edinost“!

Edini zavod za popraviljanje pnevmatikov

Trst, ulica Conti št. 24

Podružnica tovarne usnjatih in gumljivih antiderapantnih pnevmatikov

A. Garçonnet, 77 Rue de Paris, Clichy (Seine)

Izvršuje popraviljanje pnevmatikov z antiderapants iz gladkega gumija, notranje prevlake s tkanino, pnevmatičnih črev vsake tovarne, počenih, prerezanah ali na drug način pokvarjenih. — Popravlja se z redko preciznostjo ter se jamči za trajnost, kakor pri novih.

Specijelno patentovano vulkaniziranje. — Poprave se izvršujejo v najkrajšem času.

••• V pekarni in sladčičarni •••

VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15

in v podružnici via Miramar 9 se dobi vedno svež kruh, najfinejša moke, čokolado, fina dezertna vina v buteljkah, raznovrstne blakote, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte in krokanje. — SPECIJALITETA: PUSTNI KROFI.

Tržiška tovarna za olja, mazila za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asfalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznane kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaltnih kantonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem lamarinu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolska olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Montaleone) pri Trstu.

Prodaja se obešala, postelje, opravo za spalnico, najfinejša dela, kuhinjsko opravo „Secession“, mozaično umetniško mizico, vredno 1200 K. — Izvršuje naročbe vsake vrste. Mizar, Trst, ulica Cereria št. 2.

Velika izbera Pohištva
Pohištvo svetlo in temno, spalne in jedilne sobe, divani, obešala, pisalne mize, železne postelje, slike z oala, stolice, popolno pohištvo za kuhinje in tudi posamezni komadi.
Trst, via Chiozza 8
(Rudeče table)
VITTORIO DOPLICHER
Najnižje cene.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: **Graške Poulards**. Cene dogovorne. — Postrežba na dom.
Ulica Campanile št. 15.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemeroidam. Jeden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „fi due Mori“ Trst, veliki trg

Priden hlapec vaju pri konjih sprejme se takoj pri Franju Meden, trgovec sv. Križ. 345

naših krepkih Kraševcev, a se je počeno motil.

G. poslanec je pojasnil stvar nove preustrojitve kmetijske šole, ustanovitve slovenske šole. Glede preureditve gimnazije in realke sta največja krivca Pajer in Gregorčič, ker sta se bala zameriti vladi.

Tudi vračanje brezobrestnih posojil je pojasnil G. poslanec. Posebno pa je volilce vznemirila novica, kako je dež. odbor povisil plačo dež. uradnikom in razdal mastne manje. Takim uradnikom, ki imajo itak prevelika plačila, polajo žepe, a za gospodarske potrebe nimajo vinarja. V nadi, da bodo novi poslanci delovali v resnici v blagor ljudstva je priporočal G. poslanec, na volitvah, ki se imajo še izvršiti, naj volilci izpolnijo glasovnice z imeni napredne oziroma agrarne stranke.

G. predsednik je zahvalil G. poslanca v imenu volilcev za njegov trud in pojasnil. Zopet viharji „živio“ klici. G. Jos. Sorč pa je pojasnil volilcem, da morajo davko-plačevalci nositi breme vsled slabega gospodarstva večine hujših dež. poslancev, ter je zaklical volilcem, naj vsi do zadnjega moža volijo napredne oziroma agrarne kandidate. — V kratkih besedah je očrtal G. Ivan Pecikar, kako so vsi poslanci skrbeli za devinsko občino na ta način, da so popolnoma pozabili nanjo. O volitvah za državni zbor so obetali agitatorji za dež. poslancev Begatto vse možno, a dan po volitvah so pozabili na vse. — (Viharen aplavz.)

Umrli je v Selu na Vipavskem Anton Berbuč, posestnik in brat upok. prof. gosp. Berbuča.

Iz Gorice. Darovali oziroma preplačali so vstopnino na plesu „Prostovoljnega gasilnega društva“ v Sežani, dne 3. marca t. l.: G. A. Rebek c. kr. namestniški svetnik 2 K, gg. Fran Stolta, župan 5 K, Ivan Rožič, Anton Pirjevec po 3 K, Karol Skrinjar, Ludvik Mahorčič, Fran Bekar, A. Šmuc, B. Miklavc, Josip Rustja, Leopold Bizjak, Antonija Skrinjar po 1 K. Vsem cenjenim darovalcem in obiskovalcem plesa se najsrčneje zahvaljuje odbor.

x Društvo za vzdrževanje Oglejske bazilike je izdalo v nemškem jeziku imenik svojih členov. Vstanovniki iz cesarske rodovine so: Cesar, nadvojvode Franc Ferdinand, Ludvik Viktor, Josip Ferdinand, Leopold, Evgen in Rainer; nadvojvodinje Marija Jozefa, Alice, velika vojvodinja toškanska, Blanka, Adelgunda, vojvodinja Modenska; vladajoči knez v Lichtensteinu Ivan. Drugih ustanovnikov je 66, skoraj vsi plemenitaši, deželna odbora goriški in istrski, mestne občine Gorica, Trst in Dunaj in pet furianskih občin. Rednih članov šteje društvo 87, skoraj vsi z Goriškega ali iz Trsta, večinoma državni uslužbenci in duhovni. Podpornih členov je 25.

Odbor društva je sestavljen tako-le: Častni predsednik namestnik Konrad princ Hohenlohe; predsednika knezoškof dr. Fran Sedej in deželni glavar dr. Pajer, načelnik feldcagmajster Albin baron Teuffenbach; namestnik Evgen baron Ritter-Zahony; blagajnik dvorni svetnik Josip pl. Fabris; tajnik profesor bogoslovja dr. Jakob Brumat; odborniki Žiga, grof Attems, Lenart baron Bianchi, dr. Kamilo vitez Egger, viši inženir Rudolf Machnitsch, profesor Henrik Maionica, goriški župan dr. Marani, okrajni glavar Viktor vitez Pozzi, Hektor baron Ritter-Zahony, oglejski župnik Alojzij Sambuco, oglejski župan Ivan Stabile in vseučilišni profesor dr. Henrik Swoboda. Namestniki so: Stolni prošt dr. Alojzij Paidutti, učitelj Anton Jacobi, voditelj goriške zastavljalnice in branilnice, Anton Jakontič, vodja goriške gimnazije, Friderik Simsig in stolni korar Alojzij Tomsig.

Vesti iz Štajerske.

Schillerjev hrast na dvorišču mestne dekliške šole v Celju je nekdo odžagal in odnesel. „Vahtarica“ krivi sveda tega dejanja Slovence, a bržkone so to storili nemški pobalini.

Samomor vojaka. V Gradcu je vojak Windisch častniku, kateremu je bil pridružen kakor sluga, poveril svojo denarja. Ker se je bal posledic, si je končal življenje.

Razne vesti.

Viljelmína Adamović zblaznela. Viljelmína Adamović, ločena soproga Leopolda Wolfinga, bivšega nadvojvode avstrijskega, ki je v zadnjem času bivala pri svojih sestrah na Dunaju, je zblaznela. Odvedli so jo v blaznico v Steinhof.

Javne šole v Varšavi. Mestni zastop vzdržuje v mestu Varšavi 155 javnih ljudskih šol, ki so večinoma enorazrednice. Židovski sindikat vzdržuje 24, luteranski 11 ljudskih šol. V šole hodi okoli 11.000 otrok, dočim je v varšavskem mestu nad 73.000 šoleobveznih otrok.

Zadnje brzojavne vesti.

Spor med Kitajsko in Japonsko.

PEKING 10. (Reuterjev biro) Med Kitajsko in Japonsko ni še došlo do popolnega sporazuma glede zaplenjenega parnika „Katsumaru“. Kitajski unanji urad meni, da ni

možno te stvari rešiti brez natančnejše preiskave. Eden členov unanjenega urada se je včeraj dolgo časa posvetoval z japonskim poslanikom Takahikom o tem, kaj naj se zgodi z tovorom parnika. Kitajska predlaga, da se orožje in vojna priprava pošlje nazaj na Japonsko, a Japonska naj jamči, da ne bo uničevala kitajske trgovine z orožjem v tujini. Japonska je pripravljena te zahteve proučavati.

MALI OGLASI.

V. M. Živic Trgovinska ulica 2 v Trstu, opravlja zemljemerniška in splošna vsaka inženirska dela. 360

Sprejme se takoj vratarja s plačo, krojača ali penzionista. Oglasiti se Carducci 10. l. 262

V najem se da meblirana soba z lepim razgledom. Ulica Commerciale 7, prve stopnice, vrata 24. 361

Edvard Sauli

odlikovani klepar
Trst, ulica Pozzacchera št. 2
NOVA SPECIJALITETA:
kovinaste črke.

Ivanka Doreghini

TRST - ulica Madonnina št. 8
VELIKA ZALOGA
pohištva, manufaktur, ur, slik, zrcal in tapetarij.
Popolne spalne in obedovalne sobe.
Moške obleke na izbero.
UGODNE CENE.
Prodaja proti takojšnjemu plačilu in tudi na obroke.

Prodajo se na tedenske ali mesečne obroke obleke in površnike za moške. Ulica Caserma 12, I. nad.

Proda se stavbeno zemljišče na Greti pri glavni cesti. Naslov pove „Inserat-in oddelek Edinosti“. 331

Ugodna prilika! Prodajo se novi Singerjevi šivalni stroji, kupljeni na dražbi: 3-letna garancija gld. 32.—. Ulica S. Caterina 9, dvorišče, Skladišče 1 A. 357

Išče se krojaškega pomočnika za majhno in veliko delo. Via St. Marco 20, Trst. 343

Proda se v Ajdovščini hiša z gostilno enonadstropna z več sobami in potrebnimi prostori jako v dobrem stanu. Cena primerena. Več pove „Ins. odd. Edinosti“. 331

Harmonij nov, stal je K 440 — trdke Lenardič, proda se takoj. Poizvedbe v gostilni Ličen, Rihenberg. 350

Sadite sadno drevje! Vinarsko in sadjarsko društvo v Rihemberku, proda takoj mnogo tisoč cep-
ljutih jabolk, češenj in brekev po nizki ceni. 229

Prilika. Novi veliki dohodi blaga za obleke paletot za moške in dečke po najnižjih cenah pri Ivanu Šimic, Trst, ulica Barriera 32 (v hiši lekarnarje Picciola). 1349

Josip Gregorič naznanja tem potom slav-
občinstvu, da je preselil svojo prodajalnico iz ulice Barriera št. 4 v ulico Olmo št. 1. Pri tej priliki priporoča tudi svojo podružnico v ulici Giulia št. 7. V nadi, da ga bode slavno občinstvo počaščalo se v naprej toplo zahvaljuje. 73

Električno vpeljavo

izvršuje
Franjo S. Dalsasso

TRST
ulica S. Spiridione št. 7.

FRAN SKOK

tapetar elast. pohištva, žimnic itd.
Izvršuje popraviljanja po zmernih cenah.
Trst, ul. Giovanni Boccaccio 4
polunadstropje.

Kdor želi vzeti v najem kako stanovanje, skladišče ali prodajalnico

Obrnite naj se na **Trieste-office**

avtorizovana agencija za nepremičnine in trgovino
ulica S. Giovanni 18 pritličje. — Telefon 371.

Cenjeni odjemalci!

Častim se naznaniti Vam, da sem odprl v Trstu, v ulici Poste št. 10 (vogal Valdirivo)

Prodajalnico manifakturnega blaga

katera je preskrbljena z vsemi potrebščinami ter se priporočam za blag. naklonjenost. Udani

Antonio Contento.

VERA je najboljša tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari.

Dobi se plavalase, kostanjevo, črnkasto, črno barve.

Steklenica 3.— K v odlikovani lekarni PRENDINI

Pošiljajte po poštne povzetje.

Žržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2 v lastni palači

(Vhod po glavnih stopnicah) TELEFON 952

ima na razpolago

Jekleno varnostno celico

ki je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer:

za celo leto	kron 30
pol leta	20
četrt	12
za en mesec	6

Shrambice so 24 cm visoke, 21 cm široke, 48 cm globoke. Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo in zaprejo svoje stvari, katerih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne puške, katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo denar.

Nadaljnja pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

V novem skladišču pohištva

Romeo Savio

Trst, ulica Giuseppe Parini št. 1

je na izbero

pohištvo vsake vrste, popolne sobe, slike in zrcala po najzmernejih cenah.

TOVARNA ZRCAL

ATTILIO PIZZORNO

TRST, ulica Giuseppe Parini št. 9 — vogal

ulice Giorgio Vasari. — Telef. 687.

Ogledala navadna in oglašena. — Posrebljenje starih zrcal. — Skladišče kristalov, navadnega in delanega stekla. — Zaloga navadnih in oglašenih šip za kočije. Oglašeni kristali, vezani z medjo. — Zrcala z ureti. Šipe z vsakovrstnimi risbami. — Apanjenje šip.

Skladišče pohištva

VITTORIO VOSILLA

preseljeno iz Lipskega trga 7 v ulico Sanità št. 8 vogal ul. Porporella nasproti kavarni Fedel Triestino

je bogato založeno z novim nepre-
kosljivim solidnim in eleg. pohištvom
CENE ZMERNE.

+ „OLLA“ +

priznan kakor najboljša in nepre-
kosljiva vrsta vseh gumijevih higijeničnih
predmetov in riblj. mahurjev
— DVELETHA GARANCIJA —
M. Gál — Trst, Corso 4.
Pošiljajte po gld. 2, 3, 4, 5.
Delalnica pasov, klobuč. pasov, elasti-
čnih nogavic, obvez. ravnodrajcev, bor-
gaj in bladet. Irigatori od gl. 120 naprej.
Toplomeri za vročico K 2, nav. K — 90.

ANTON JOGAN, mizar

Sprejme vsakovrstna naročila in popraviljanja.

Ima vedno pripravljeno pohištvo za spalne in jedilne sobe ter kuhinje.
TRST — ulica Farneto 45.

Pietro Cucit

mizar

Trst, ulica Fontana št. 7 in 9.

Specijalist za razkošno pohištvo vsakega kroja.
Vsakovrstna dela v lesu.

FRANCESCO S. DONATI

elektrotehnik

TRST, ulica dell' Aquedotto št. 25

Avtorizovana elektrotehnična delavnica s prilagojenimi

mehanično delalnico

Sprejema vpojavo električne razsvetljave, svetilov, telefonov, strojstvorov, kakor tudi mehanična dela, ki se v zvezi s elektrotehniko, kakor popravila dinamičnih motorjev in precizne vrtiljake kakršnega koli sistema.
Glasne zmerne in izvršitve poplaza.

Giuseppe d'Andrea

Teracerarski mojster

Trst - San Giacomo in Monte 6

Prvo podjetje za navadna in fina teracerarska dela

obstoječe od leta 1862.

Sprejme se tudi popraviljanja.

Snajališče v M. rodilnici Mizzan (S. Giacomo) S. Jakob

STARA MIRODILNICA

Fed. F. Huber Succ.

TRST, ul. Barriera vecchia št. 26.

BOGATA ZALOGA

barv. povlak, čopci, pramenji, kemičnih izdelkov, minar, vod, parfi-
mov, zamah, železne žlice, elastične
za cepčenje, mila in STEKLENIH ŠIP.

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne. Počakaj & Kogl.

Hotel Balkan